

СУД РОЗГЛЯНЕ ПИТАННЯ
РЕАБІЛІТАЦІЇ
ХОЛОДНОЯРСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ **3**

ЛИСТ РОСІЙСЬКОМУ
«ЦАРЕВІ» НАПИСАЛИ
СУЧАСНІ КОЗАКИ З «АЗОВА» **5**

КОЗАЦЬКА КАРА
ДЛЯ МОСКОВИТІВ **7**

Козацький край

№10 (84)
23 серпня 2016 р.



НЕЗАЛЕЖНІСТЬ...



ЇЇ Є КОМУ ЗАХИЩАТИ!



Малюнок: Юрія СОЛОМКА, фото: ЗСУ

Сайт "Козацького краю" в Інтернеті www.cossackland.org.ua



Олег ОСТРОВСЬКИЙ



ПРАГНЕННЯ УКРАЇНЦІВ БУТИ ВІЛЬНИМИ – ВЖЕ НЕ СПИНИТИ!

20-річчя Незалежності України у 2011 році приймалося виключно як формальність. На троні в Києві був «удільний князь» Віктор Янукович, який слухняно виконував вказівки московського правителя і можна було лише уявити усмішку господаря Кремля, коли він слав вітання українцям з тією «свободою»...

Моєю реакцією на ці відчуття стало створення у тому ж, 2011 році газети «Козацький край» - як спротив проти намагань тодішньої влади знищити українську історію, самосвідомість і зрештою державну незалежність...

Наступного, 2012 року, День Незалежності ми з друзями зустрічали на Соловках – острові посеред Білого моря, куди Москва зіслала останнього кошового Запорозької Січі і де знищила в монастирі, перетвореному на концтабір, десятки тисяч кращів з українців у рамках автопробігу «Вогонь Волі» ми здолали тоді 5,5 тис. кілометрів...

Після тієї поїздки було багато листів вдячності за відродження історичної пам'яті – від українців з Польщі, Росії, Австралії і навіть Ватикану. Привезений з тієї поїздки соловецький камінь ліг під амвон православного козацького храму Святого Петра Багатостраждального (Калнишевського), будівництво якого за допомогою багатьох патріотів невдовзі було завершено, а освятив храм Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет...

Революційна зима 2013-14 років багато що змінила в житті українців. «Козацький край», який на той час мав реєстрацію вже не обласного, а всеукраїнського видання, не був стороннім спостерігачем того, що відбувалося, а привезений нами з Холодного Яру величезний холодноярський чорний прапор «Воля України...» прикрасив верхівку «йолки» посеред Майдану. З трьох хлопців, які чіпляли той прапор, нині серед живих – лише «Гайдамака» з батальйону «Айдар» - двоє інших, що добровольцями воювали в ЗСУ і Нацгвардії, загинули на Сході...

Саме подіям війни, яку називають «АТО», «Козацький край» присвятив свої публікації наступного року: якраз напередодні Дня Незалежності 2014 року, за підтримки голови Черкаської ОДА Юрія Ткаченка і командування підрозділів українських військ стартував наш новий спецпроект «Батальйони волі». Спецвипуски газети, присвячені батальйонам «Черкаси», «Айдар», «Азов» та іншим збройним формуванням потрапили «на передок», у родини добровольців та мешканцям визволених територій Донбасу – їм нагадували історію Слобожанської України і те, що ця козацька земля аж ніяк не може бути «Новороссією»...

У липні 2014-го, коли від рук бандитів у Щасті під Луганськом загинув командир підрозділу «Холодний Яр» при батальйоні «Айдар» Євген Войцехівський зі Сміли, автор цих рядків був з ним поруч. Ще встиг довести його живим до лікарні, а наскрізні кульові поранення зробили свою чорну справу...

«Козацький край» написав тоді першим про загибель легендарного Воїна, за вбивство якого сепаратисти навіть встановили винагороду. Інформацію підхопили всі українські, але заодно – і російські та сепаратистські ЗМІ.

У запаленій уяві автора статті в сепаратистському виданні «Антиоранж», який не приховував своє захоплення гітлерівським Третім рейхом і навіть прізвисько собі взяв на німецький манер – «Зонгер» – «Козацький край» описувався як «одна с газет на Украине, которые финансировались с 1990 года от Госдепа США или зарубежных фондов». Штат нашої редакції – зовсім невеликий, тож лікарів не маємо, а відповідно не можемо фахово прокоментувати хворобливе марення. Навіть приємно, коли вороги України вважають нас такою потужною розгалуженою мережею, та ще й фінансованою безпосередньо Держдепартаментом США. Шкода, що це неправда – інакше газета виходила б частіше. Та й вік нашої газети – не 26 років, як пише російський «ісследователь»: взимку виповниться всього 5 років від часу виходу першого номера...

Та головне в іншому: якщо у нинішній ювілейний День Незалежності держава досі ще тільки вчить-ся бути повністю самостійною, то в мільйонах українців вже прокинулося раніше приспане прагнення Волі – і це прагнення бути вільними вже не спинити!

На параді в День Незалежності у столиці чеканитиме крок і 31 ветеран АТО з Черкащани. Буде п'ятеро черкащан і в окремій колоні орденосців. Учасником параду стане і офіцер ВДВ з Чигиринщини, який зовсім нещодавно, вже під час війни одружився з сестрою свого друга, теж десантника – бо як відомо, життя триває. Хоча і точиться війна...



У КОРСУНІ ВІДКРИЛАСЯ НОВА ТУРИСТИЧНА РОДЗИНКА ДЛЯ ПАТРІОТІВ – «КУРІНЬ ЧОРНИХ ЗАПОРОЖЦІВ»

У суботу, 20 серпня у Корсуні-Шевченківському на Черкащині в затишному сосновому лісі над казковою річкою Россо відбулося офіційне відкриття туристично-готельного комплексу «Курінь Чорних запорожців» і концерт козацько-стрілецької лірики.

Участь взяли співачка з Харкова Люцина Хворост, кобзарі з Києва Тарас Компаніченко і Тарас Силенко, барди Василь Лютий (Київ) та Іван Корбачич (Канада).

Представив свої нові книги на патріотичну тематику Президент Історичного клубу «Холодний Яр» Роман Коваль. Окрім того, відбувся показ експозиції «УПА – Армія Нескорених: минуле і сьогодення».

Одним словом, окрім смачного козацького куліша, організатори потурбувалися і про їжу духовну...

ДОВІДКА:

Ініціаторами заходу стали історичні реконструктори полку «Чорних запорожців» з України та Польщі. Підрозділ з такою назвою був одним з найдієвіших у складі Збройних Сил Української держави гетьмана Скоропадського та УНР. Особливо відзначився під час Першого зимового походу Армії УНР у грудні 1919 - травні 1920 років – найжорстокіші бої під час походу «чорні запорожці» мали саме на території сучасної Черкащини...

Свою назву «чорні запорожці» отримали за козацькі «Чуби», стилізоване під однострої давніх запорожців чорне обмун-

дування та полкове знамено у вигляді чорного значка зі скошеним краєм, із зображенням черепа з кістками і написом «1-й кінний полк Чорних Запорозжців» на одному боці та «Україна або смерть» - на зворотньому боці.



ЖИТЕЛЬ ЧЕРКАЩИНИ ПУБЛІЧНО ВІДМОВИВСЯ ВІД РОСІЙСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

В Україні одним свідомим громадянином стане більше. Житель Уманського району Черкащини Андрій Торнов публічно відмовився від громадянства РФ, повідомляє «ЧСН».

У юності доля закинула його в Омську область РФ. Проживши там більшу частину життя він повернувся на батьківщину з російським паспортом і тепер відмовляється від нього. Каже, що ніколи раніше не відчував на собі такий негативний політичний тиск.

– Не хочу більше бути громадянином країни, яка здійснює настільки неприйнятну для мене політику. Впевнений, що при нинішньому керівництві Росія не має ніяких перспектив.

Після повернення з Росії влаштувався в логістичну компанію, пише статті з психології.

Щодо зміни громадянства – довго не вагався. Каже, друзі, які залишилися в Росії, не розуміють його вчинок. Каже, втратив можливість з ними спілкуватися через нерозуміння одне одного.

В управлінні державної міграційної служби в Черкаській області кажуть, що протягом першого півріччя цього року було оформлено громадянство України для більш як 200 осіб. І стверджують, що це не важка процедура.



У КИЄВІ СУД РОЗГЛЯНЕ ПИТАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОВСТАНЦІВ ХОЛОДНОГО ЯРУ



Столичний Апеляційний суд розгляне питання реабілітації холодноярських отаманів і повстанців, які майже сотню років тому полягли у боротьбі за волю України. Мова – про отаманів Завгороднього, Голика (Залізняка), Здобудь-Волі, Гупала, Ткаченка, Компанійця, Дроботковського та інших...

Про це пише на своїй сторінці у «Фейсбуці» радник голови Черкаської ОДА Андрій Кравець: «Іноді соцмережі реально прискорюють роботу заржавілих механізмів чиновницької системи "запит-відповідь"».

"Черкащанин запитав - Генпрокурор відповів": у такому режимі відбулося наше спілкування з Генеральним стосовно долі розгляду запиту Черкаської облради щодо реабілітації холодноярських повстанців. Юрій Луценко дав обнадійливу відповідь: матеріали справи вже в апеляційному суді...

Щоправда, позначка "копія" на ухвалі Київського апеляційного суду за підписом судді Авраменка М.Г. зроблена за старою і нехорошою звичкою російською, а не державною мовою, а про реабілітацію отаманів Дроботківського і Здобудь-Волі в ній пишеться як про запит на реабілітацію "ДробАтковського" і "ЗдобудИ"(!). У письмовій відповіді апеляційного суду Генпрокуратури зазначалося, що засідання у справі відбудеться 4 серпня, а тепер Юрій Віталійович пише мені, що в суді запевняють про засідання по частині справ вже 22 серпня, а по інших отаманах і повстанцях - аж 29 вересня, задовго після закінчення літа, на початку якого облрада запит робила, але ж то вже деталі. Головне - яким буде результат...»

Отже, вже зовсім скоро у Київському обласному апеляційному суді судді Дрига А.М., Нагорний А.М. та Димарецький В.М. вирішуватимуть, чи настав час реабілітувати тих, хто боровся за волю держави, яка через два дні святкуватиме 25-річчя Незалежності...

Ярослав ЗВЕНИГОРА, малюнок ЮРІЯ ЖУРАВЛЯ

СБУ ВИЗНАЧИЛА РІВЕНЬ ТЕРОРИСТИЧНОЇ ЗАГРОЗИ ДЛЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

У зв'язку із загостренням ситуації на адміністра-тивному кордоні з АР Крим та у районі проведення антитерористичної операції, згідно з вимогами пункту 8 постанови Кабінету Міністрів України від 18.02.2016 № 92, Служба безпеки України інформує про прийняття рішення щодо встановлення наступних рівнів терористичних загроз:



"ЧЕРВОНИЙ" (реальна загроза) – Донецька та Луганська області, АР Крим;

"ЖОВТИЙ" (імовірна загроза) – Запорізька, Миколаївська, Одеська, Сумська, Харківська, Херсонська та Чернігівська області;

"СИНИЙ" (потенційна загроза) – Дніпропетровська, Закарпатська, Рівненська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Київська області та м. Київ;

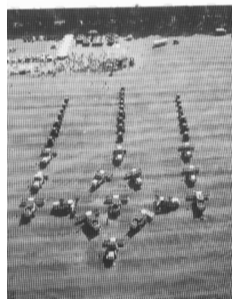
"СІРИЙ" (можлива загроза) – Вінницька, Волинська, Житомирська, Івано-Франківська, Кіровоградська, Львівська, Полтавська та Тернопільська області.

Зазначена постанова є відкритою для доступу, громадяни можуть ознайомитись із заходами, що вживаються суб'єктами боротьби з тероризмом відповідно до визначених рівнів терористичних загроз.

<https://ssu.gov.ua/>

ГІГАНТСЬКИЙ ТРИЗУБ З 53 ОДИНИЦЬ ТЕХНІКИ ЗАНЕСЕНО ДО КНИГИ РЕКОРДІВ

Один з наймасштабніших аграрних заходів України «АГРО ТЕСТ-ДРАЙВ 2016» відбувся 11 серпня у Звенигородському районі Черкащини.



Організатором стала команда підприємства "Агроресурс" – одного з основних операторів на ринку України по комплексному забезпеченню українських аграріїв сільськогосподарською технікою, посівматеріалом та засобами захисту рослин, – повідомляють у Звенигородській РДА.

На полях СТОВ «Стебне» представлено сільськогосподарську техніку, гібриди кукурудзи, соняшнику та сої. Аграрії мали змогу побачити, як працюють у полі новинки ґрунтообробної і посівної техніки, самохідні та причіпні оприскувачі, трактори, комбайни, телескопічні навантажувачі та вантажні автомобілі MAN.

Під час заходу встановлено аграрний рекорд – 53 одиниці самохідної та причіпної техніки вишикувались у формі національного символу України – Тризуба. Його довжина становила 121 метр, ширина – 63 метри. З цими параметрами подію занесено до Національного Реєстру Рекордів України.

ТЕРЕНОВУ ГРУ «СІЧ» У ХОЛОДНОМУ ЯРУ ПРИСВЯЧУЮТЬ ПАМ'ЯТІ ОТАМАНІВ ЧУЧУПАК

15-18 вересня 2016 року в Холодному Яру на Черкащині пройде Всеукраїнська спортивно-патріотична теренова гра «СІЧ: сила і честь» імені Братів Чучупак.



Аналогом заходу є теренова гра «Звитяга», яка вже 11 років проходить у Волинських лісах у травні кожного року. Суть змагань полягає у визначенні кращої команди в ході проведення теренової гри. Завдання команд - заволодіти та втримати до кінця гри, прапор команди супротивника. Виконання цієї вимоги – перемога, якою можна пишатися.

Під час теренової гри сотні можуть "знищувати" гравців суперника шляхом зриву нарукавної пов'язки. Кожен "вояк" носить на руці таку пов'язку відповідного

кольору сотні, яка є ознакою його "життя". Втрата пов'язки "вояком" означає його "загибель", тобто супротивник має зірвати пов'язку з руки. Зірвані пов'язки передаються до Ради вищих спостерігачів і по їх кількості визначається результат гри. При встановленні результатів змагань РВС використовує шкалу оцінки.

Перемагає сотня, яка набрала більше балів або здобула абсолютну перемогу. Виграє не лише той, хто сильніший, а той, хто спритніший, впевненіший, той хто розробляє тактику своєї гри. Мислити ж треба не менше, аніж у грі в шахи...

Гра патріотична, тож учасникам спілкуватися треба українською мовою, не палити, не вживати алкоголю та виконувати накази проводу гри.

У ЧЕРКАСАХ ВІДКРИЛАСЯ ВИСТАВКА КАРТИН ВІД ДІВЧИНИ З ДУК ПС

16 серпня в Черкаському Художньому музеї відкрилася виставка картин бійця ДУК ПС Дани Виноградової (Дана "Ніка") – «Буремна Україна».

Виставка натхненна боротьбою українців за право жити на своїй Богом даній Землі, жахами війни і емоціями солдатів.

Кожна робота – то емоційний вибух бійця, подекуди емоції сповнені болем, подекуди – надії та сподівань. Всі ці емоції, привезені з собою в серці художниці, вилились у символізм та сюрреалізм картин. В своїх роботах Дана приховує цілу низку думок, які мають відгукнутись у розумах і серцях глядачів. Кожний витвір — це своєрідний сюжет з життя, де глядач має можливість відчутти трагізм та велич почуттів тих, хто захищає ціною власного життя та здоров'я український народ. Тому всі роботи виконані у стриманій гаммі кольорів, де переважають темні



тони, на тлі яких контрастніше пробиваються світло і барви. Це символізує світанок епохи, перед яким найтемніше збирається морок ночі...

Основною метою виставки є привернення уваги до проблеми демобілізованих з війська бійців, які повернулись додому з війни, та з яких війна все ще не пішла геть. Ілюстрації внутрішнього світу українського воїна, його думок та переживань.

Це – не звичайна картинна виставка, це можливість зазирнути в життя людини, художниці, поетеси, бійця, націоналіста. В цих картинах емоції, біль, радість, страх і надія. Комусь вони здадуться трешовими, комусь песимістичними, але це гола правда одного українського серця, без прикрас та гри. Фактично на огляд будуть представлені не стільки картини, як усі ті слова, які застрягають в горлі але прагнуть долетіти до слухача.

Виставка діятиме до 4 вересня. Вхід вільний.

УКРАЇНЦЯМ НА ОЛІМПІАДІ ПАТРІОТИЗМ ДОПОМАГАЄ ПЕРЕМАГАТИ

Черкащанин Сергій Куліш приніс Україні першу медаль на Олімпійських іграх 2016 року у Ріо-де-Жанейро.

принесла шаблістка Ольга Харлан на прізвисько «Вовченя», яка впевнено перемогла французьку Манон Брюне і стала бронзовою призеркою Ігор-2016. До речі, наприкінці 2014 року Ольгу Харлан намагалися переманити до своєї збірної росіяни. Ольга відповіла категоричною відмовою...

У стрільбі з пневматичної гвинтівки з 10-ти метрів українець показав другий результат, вибивши 204.6 очок. Куліш був за крок від припинення боротьби безпосередньо перед розіграшем нагород.

Сергій та Абхінав Біндра набрали однаково кількість очок, але у перестрільці українець вибив свого суперника з Індії – 10.5 проти 10.0. А в боротьбі за вихід у фінальний етап Куліш вдалося залишити позаду і росіянина Владіміра Масленнікова.

«Срібло»черкащанина стало першою медаллю України на Іграх-2016 та сьомою в історії незалежної України у кульовій стрільбі.

Наступну олімпійську медаль України

напринесла шаблістка Ольга Харлан на прізвисько «Вовченя», яка впевнено перемогла французьку Манон Брюне і стала бронзовою призеркою Ігор-2016. До речі, наприкінці 2014 року Ольгу Харлан намагалися переманити до своєї збірної росіяни. Ольга відповіла категоричною відмовою...

На сьогодні в Україні – вже дві золоті, п'ять срібних та чотири золоті медалі. Наші спортсмени відзначилися не тільки у стрільбі й фехтуванні, а й у сучасному п'ятиборстві, спортивній гімнастиці та греблі на каное – саме в двох останніх дисциплінах українці здобули «золото».

Особливо запам'ятався усім виступ абсолютного чемпіона Юрія Чебана: патріот з Одеси став найкращим у світі, здобувши «золоту» перемогу в греблі на каное, яке прикрасив зображенням булави, тризуба і козаків-запорожців...



На фото – черкащанин Сергій Куліш, який приніс Україні першу медаль Олімпіади в Ріо

ЦИВІЛЬНИЙ КОРПУС «АЗОВ» СТВОРЮЄ ГРОМАДСЬКИЙ РУХ

Нещодавно у рамках всеукраїнського туру Цивільного Корпусу «Азов» Україною, черкаські «азовці» завершили тур районами Черкащини. Мета туру - гуртування патріотичних організацій, громадських активістів, військових та волонтерів у єдиний рух.

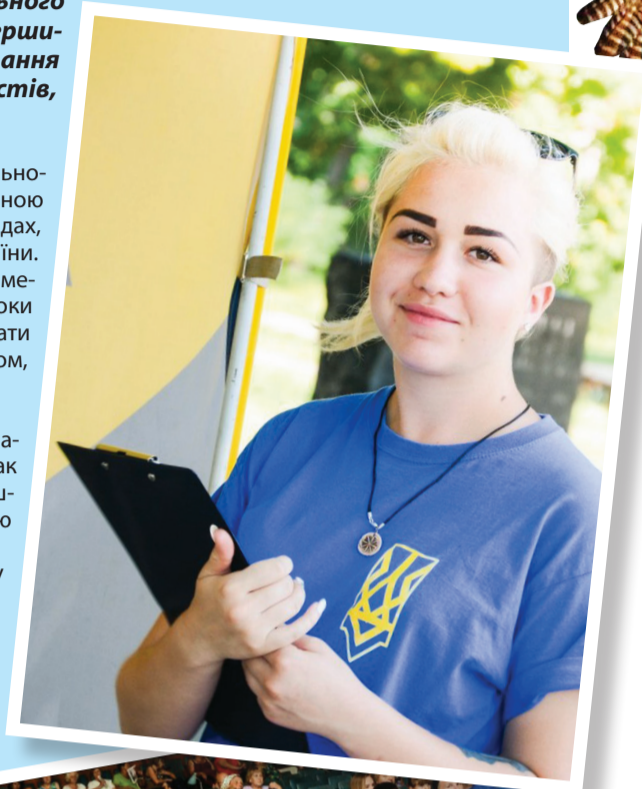
Після Революції, яка розпочала процес новітніх національно-визвольних змагань, українці вимушені були почати жити війною – люди, які зовсім нещодавно пліч-о-пліч стояли на барикадах, продовжили боротьбу із зовнішнім агресором на сході України. Хтось – у якості волонтерів, хтось – взявши до рук зброю, медики Майдану стали військовими медиками... Та за два роки зовнішньої війни українська нація не мала змоги продовжувати внутрішню боротьбу – війна стала тим відволікаючим фактором, який змістив акценти із внутрішніх проблем нашої країни.

За час війни Азовський рух показав себе як згуртований, потужний механізм, здатний діяти як єдине ціле. Однак із усвідомленням масштабів внутрішніх проблем прийшло усвідомлення потреби гуртування. Саме з цією метою «азовці» вирушили у тур Україною.

Активісти Черкаського осередку Цивільного Корпусу «Азов» відвідали 18 міст та містечок області, у яких знайшли підтримку місцевих волонтерів, бійців та патріотів. Лише у Черкаській області прихильниками руху стали понад 1,5 тисячі черкасців. У багатьох містах створено ініціативні групи, які згуртували усіх небайдужих патріотів.

Єднання для української нації у найтяжчі часи завжди було головним фактором перемоги, тож з такою підтримкою зовсім скоро Україна зможе отримати перемогу на усіх фронтах!

Яна БОНДАРЕНКО,
інформаційний референт ЦК «Азов» Черкаси



СУЧАСНОГО ЛИСТА РОСІЙСЬКОМУ «ЦАРЕВІ» НАПИСАВ «АЗОВ»

Цікаві історичні паралелі самі "напросилися на блюдечку" – у день народження двох справжніх патріотів України родом зі Слобожанщини.

Обидва народилися 5 серпня: художник Ілля Рєпін – у 1844-у в Чугуєві під Харковом, воїн Андрій Білецький – у 1979 році в Харкові...

Як завжди підкреслював сам Рєпін, коріння його – з давнього роду козака-запорожця Ріпи. Лідер «Азову» Андрій Білецький – скромно мовчить про так само козацьке своє коріння і те, що серед його предків – Василь Лукашевич, засновник таємної української патріотичної організації, яка у документах російської жандармерії фігурувала як "Малороссийское тайное общество"...

Мало хто знає, що знаменитий "Лист запорозьких козаків турецькому султанові", сюжет якого Рєпін використав для найзнаменитішої своєї картини – в українських, російських і німецьких джерелах XVII століття спочатку називався "Листом ЧИГИРИНСЬКИХ козаків" – і тільки століттям пізніше замість чигиринців авторство листа почали приписувати запорожцям. До речі, сам Рєпін згадував про те, що частину колоритних типажів для прообразу персонажів цієї картини він знайшов на ярмарку в Чигирині – це були місцеві косарі, які очікували найму на роботу...

На Чигирин рівнявся і предок Білецького, Лукашевич, який вважається автором "Катехизису націоналіста", що розпочинається словами-відповідниками сучасного гасла "Слава Україні! Героям слава!" Двісті років тому у націоналістів, очолюваних Лукашевичем, це звучало так: "Де сонце сходить?! У Чигирині!"

Цікаво, що в серпні 2014 року саме бійці очолюваного Білецьким полку "Азов" вживу відтворили у "зоні АТО" знамениту картину Рєпіна, назвавши інсценізацію "Українці пишуть листа російському... цареві" (в оригіналі, правда, звучало жорсткіше – як у пісеньках футбольних "ультрасів"). У кадр потрапили і танкісти з підпорядкованого "Азову" підрозділу "Холодний Яр" – а назва ця знов-таки "чигиринська"...

Олександр БРАВАДА



СЕРПЕНЬ 2014-го...
СУЧАСНІ КОЗАКИ З "АЗОВУ" ПИШУТЬ ЛИСТА РОСІЙСЬКОМУ "ЦАРЕВІ"...



КОЗАЦЬКИЙ «ЧУБ» ПОВЕРНУВСЯ В ЧАСИ МАЙДАНУ І АТО

Революція Гідності та новітня війна на сході України проти москвитів і їхніх прислужників дивовижним чином «воскресила» популярність старовинної української традиції. Революціонери Майдану і воїни АТО почали знову носити козацькі довгі «чуби»...

Чуб запорізького козака – не просто елемент козацького образу, це ще й ціла легенда. По – перше, варто зазначити, що лише досвідчені козаки, які вже встигли відзначитися у великих битвах, мали право на довгий чуб. Така зачіска була під забороною для молодих воїнів. Майже повсюди цю традицію зберегли і нині – на Майдані голили і в окопах Донбасу голови голять, залишаючи козацькі чуби, зазвичай після проходження бойового хрещення...

Цей чуб не говорить про якусь ієрархію – лише про готовність козаків-лицарів постояти за волю України. Кожен запорізький козак був впевнений: після загибелі його душу врятує Господь – він витягне козака з пекельного полум'я саме за цього чуба...

При цьому козак повинен був носити чуба так, щоб той завжди був на лівій стороні.

Це було потрібно для того, щоб волосся «скидувало нечисту

силу», яка, начебто, сиділа у козака на лівому плечі і намагалася штовхнути того на безбожні вчинки.

Чуб був відмінною рисою справжнього козака, який не забув про віру і усвідомив усі свої неправедні вчинки. Саме тому у полонених козаків турки і москвити часто відрубували довгі чуби, щоб

їхня віра похитнулася, і порятунку з пекла можна було не очікувати...

У сучасних боях можна чути відлуння минулого. Побратими добровольця «Айдару», козака «Вільного козацтва Холодного Яру» з позивним «Буратіно» з посмішкою згадують: коли той підірвався на «розтяжці» і потрапив до госпітала, то у маренні грозився: «Тільки «чуба» не чіпайте, гади – бо всім порішу!..»

У старі часи «чуби» заборонялося носити джурам, недосвідченим воякам, брехунам, злодіям, боягузам. Позбавити чуприни козака вважалося найбільшою ганьбою.

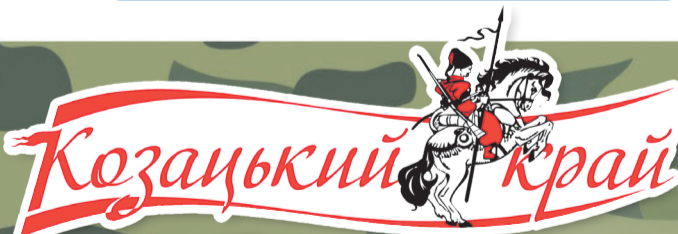
Після знищення Січі московські окупанти силою голили чуприни всім козакам, а непокірних жорстоко страчували.

Та незважаючи на всі заборони ще до 70-х років ХХ століття в деяких українських селах чоловіки голили голови і залишали невеликий «чупер» як ознаку свого козацького походження. Окремим потужним сплеском повернення козацьких традицій, зокрема «чубів», стала епоха збройної боротьби УНР.

Минули роки і в часи нової загрози для землі української знову стали на її захист сучасні козаки з «чубами» під шоломами...



Малюнок Михайла Дреченка



"Козацький край" – це найбільш актуальні публікації.

Наші журналісти працюють з архівами, істориками і краєзнавцями та виїжджають безпосередньо на передову у зону

АТО – з Вами і для Вас ми пишемо про історію і сьогодення боротьби за Волю України..

Сайт нашої газети в Інтернеті оновлюється ЩОДЕННО!

www.cossackland.org.ua



КОЗАЦЬКА КАРА ДЛЯ МОСКОВИТІВ

У переможній Смоленській війні проти Московії поруч з поляками і литовцями билися козацькі полки з Черкас, Корсуня, Канева, Полтави й Чигирину...

Довголітнє спустошення козаками московських теренів надзвичайно чітко відтінило справжнє ставлення до Московії козаків та особисто їхнього славного ватажка Петра Сагайдачного. Налаштованість гетьмана на продовження війни до цілковитої перемоги над московитами не залишає сумнівів у його ставленні до північно-східного сусіда.

Ще в травні-червні 1622 р. козаки настирливо пропонували королю залучити їх до ймовірної війни з Московією. У 1625 р. вони відрядили чисельний загін для спільного з татарами походу на московські землі. Навесні 1630 р. путивльський воевода писав цареві, що козаки збираються йти "на Московську державу війною". Практично не припиняються козацькі набіги на московському прикордонні та в Полі, що доводило Московію до сказу.

Та найяскравішим показником стала реакція козаків на чергову польсько-московську війну, яка вибухнула в 1632 р. й дістала назву Смоленської. Напередодні війни Москва спробувала перетягнути козаків на свій бік. Посланець царя Григорій Гладкий відвіз їм царську грамоту із закликом "поклонитися" та служити цареві проти Речі Посполитої. Але козаки дали посланцеві відкоша, а грамоту відвезли у Варшаву...

Однак перед тим, як вкотре продемонструвати на теренах Московії свою військову майстерність, козаки вирішили витиснути з Варшави серію важливих поступок. Козаки, як і православна шляхта, вимагали від кандидата на королівський престол Владислава визнати київську митрополію, а також вирішити цілий ряд суто козацьких питань. Враховуючи традиційну неспроможність Варшави протистояти Московії без козацького війська, така тактика була найдоцільнішою. Новообраний король визнав київську митрополію, а 6 грудня листовно пообіцяв розв'язати козацькі проблеми на найближчому сеймі.

Українські козаки розпочали активні дії проти московських військ вже в лютому 1633 р. - кількадесят тисяч козаків разом з поляками штурмували Путивль. Однак московська залога вистояла. Так само невдало козаки штурмували Новгород-Сіверський. Але потім справи пішли на лад, і московитам добряче дісталось від козацької шаблі.

У березні козаки розпочали методичні набіги на прикордонні московські землі й оволоділи Валуйками. Зробив це загін на чолі з Яцьком Остряницею-Острянином, майбутнім ватажком козацького повстання 1638 р. Блискуче орієнтуючись на місцевості, козаки зуміли підійти до фортеці непомітно. Місцеве військо очікувало їх з боку Муравського шляху, звідки зазвичай приходили всі нападки. Але цього разу козацький загін діяв нестандартно. Козаки переправилися через Сіверський Донець дуже далеко від Валуйок, а далі йшли глушиною, куди ніколи не навідувалися московські польові



сторожі. Козацька атака заскочила гарнізон зненацька. Козаки підпалили острог, і пожежа виявилася такою сильною, що навіть гармати плавилися на вехах. Цікаво, що після падіння фортеці грабували її також мешканці сусідніх містечок Московії, підібравши те, чим пограбували козаки. Потяг до привласнення чужого майна виявився куди сильнішим за солідарність проти спільного ворога. Зокрема, білгородці відігнали до себе 50 корів, осколяни - близько 200-т.

Білгородцям, однак, не поталанило посправжньому насолодитися злодійським



Малюнки Юрія ЖУРАВЛЯ

щастям. Невдовзі вони стали наступною жертвою козаків Яцька Острянина, які після успіху завернули саме в "білгородський місця"...

Перед облогою Білгорода 20 тис. козаків на чолі з гетьманом Дорошем Куцковичем брали участь у черговій облозі Путивля. Крім них, у війську налічувалося до 10 тис. інших вояків. 14 травня польсько-козацьке військо підійшло під мур Путивля. Розпочалася тривала облога, основний тягар якої винесли на собі козаки. Вони прове-

ли всі підготовчі роботи (викопали шанці, збудували тури), робили підкопи під мур, намагалися підпалити острог та Никитську вежу, стріляли з гарматними ядрами та гарматними стрілами. Однак 20-тисячний гарнізон вміло оборонявся, вчасно гасячи підпали. Козаки зазнали чималих втрат. Загинули полковники Сорока й Самоук.

У липні-серпні козаки продовжували нападати на московське прикордоння, а також протистояли вторгненням ворожих військ. Багато в чому завдяки козакам вдалося запобігти просуванню московитів до Чернігова. У липні польсько-козацькі частини дали бій московському війську неподалік Чернігова, й зупинили ворога. Інший козацький загін чисельністю 2 тис. душ під командуванням Острянина, полковників Пирського та Оверка 26 серпня атакував Курськ.

Бій тривав з 4-ї години ранку до самого вечора. Але місцевий гарнізон вистояв, хоча коза-

кам вдалося спалити Стрілецьку вежу.

У липні козацька рада ухвалила рішення про похід на допомогу основному війську короля Владислава IV під Смоленськ, де мала вирішитися доля війни. Київський митрополит Петро Могила благословив козаків. 19 вересня 20-тисячне козацьке військо па чолі з гетьманом Тимошем Орендаренком з'єдналося з основними силами Речі Посполитої. При цьому козаки немало здивували литовського канцлера Альбрехта Станіслава Радзивіла тим, що проходячи через землі Великого князівства Литовського, зовсім не шарпали маєтності шляхти...

Після появи козацького війська Владислав IV став почувати себе набагато впевненіше й розпорядився почати розблоковувати Смоленськ від московської армії Михайла Шеїна. Козаки виправдали сподівання. Вони зятято билися в битві за Покровську гору, успішно відбивали атаки царського воеводи Прозоровського, бра-

назад"...

Після відходу з-під Смоленська московська армія М. Шеїна засіла в глухий обороні. Подальший успіх королівського війська залежав від того, наскільки надійно вдасться відрізати її від зовнішнього світу. І рухливі козацькі загони були тут просто незамінними. Кілька тисяч козаків входили до складу корпусу О. Пісочинського, спорядженого королем 7 жовтня на дорожбузький шлях для руйнування комунікацій противника. Інша частина козаків вирушила під Ржев, третя - під Калугу. 26 жовтня, як записав польський автор одного зі щоденників походу під Смоленськ, вони "з-під Смоленська прийшли й стали на іншому боці Дніпра при мостах наших, аби всі шляхи Москві заступити могли".

3 листопада й аж до половини 1634 р. козаки, як і за старих добрих часів московської Смути, шастали по величезній території від Путивля до Вязьми, перешкоджаючи постачати під Смоленськ харчі та озброєння.

Одночасно інші козацькі загони були задіяні в надзвичайно важливих справах на Чернігово-Сіверщині та в суміжних районах. Козаки прикривали українські землі від наступів ворожих частин, брали участь у наступальних операціях. Без козацьких підрозділів годі було сподіватися на успіх. Представники короля не могли згромадити достатню кількість вояків для відсічі ворогові. Проте тут і козаків не вистачало, оскільки основні їхні сили перебували під Смоленськом. Тому московським військам вдалося завдати потужних ударів. У вересні-грудні московити ледь не оволоділи Черніговом, сплюндрували територію між ним та Новгородом-Сіверським, захопили Борзну, спалили Полтаву (крім замку).

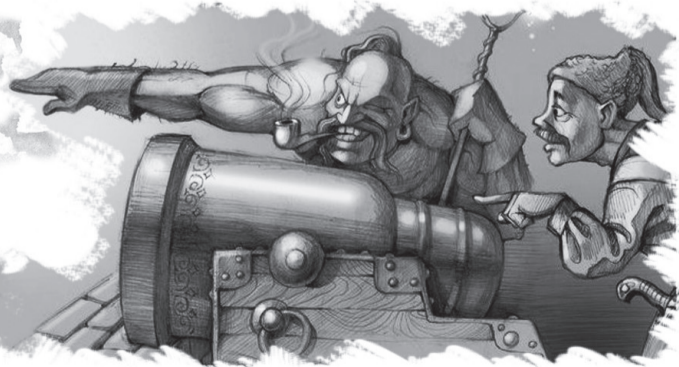
Натомість у кінці вересня - на початку жовтня козацькі полки відбивали разом з польськими хоругвами напад царського війська на Миргород, де зуміли переломити несприятливий перебіг бою й не дати ворогові повністю оволодіти містом. Утім, московити оволоділи основним острогом, спалили фортечні стіни, вежі, передмістя та довколишні села.

У 1634 р. козакам і польським військам нарешті вдалося опанувати ситуацію на Чернігово-Сіверщині та суміжних територіях. Через це московський цар був позбавлений можливості перекинути звідси війська до Смоленська, де після капітуляції московської армії король Владислав IV рушив далі на схід. Отож 1 березня польське військо князя Вишневецького разом з союзниками-козаками несподівано з'явилося під Севськом. Серед козацьких ватажків значилися новий гетьман Ілляш, полковники: черкаський - Грицько, полтавський - Яцько Острянин, чигиринський - Латиш, канівський - Данило, корсунський - Філоненко...

Не дивно, що такі активні дії українських козаків під час Смоленської війни, зрештою ганебно програної Московією, викликали роздратування московського царя.

Перед війною він сподівався, що козаки стануть під його стяги, а тепер він у гніві зараховував їх до своїх "споконвіку вічних ворогів". Таке ставлення до козацтва підсумовувало півторасталітній досвід козацько-московських стосунків...

З книги Віктора Брехуненка «Війни українських козаків з Росією до часів Богдана Хмельницького».



ВСІХ МИТРОПОЛИТІВ-АВТОКЕФАЛІВ 1919-1937 років Україні дала Черкащина

У січні 1919 року в УНР було прийнято "Закон про верховне управління Української православної автокефальної синодальної церкви". Цій церкві судилося пережити державу, у якій її створили...

Вже знищені були державні інститути й армія УНР, заборонені тризуб і синьо-жовтий прапор, а українська автокефальна церква продовжувала існувати. Повністю її ліквідували більшовицькі спецслужби тільки наприкінці кривавих 30-х років. Так сталося, що всіх трьох митрополитів, які правили Українською автокефальною православною церквою в час між двома світовими війнами, дала земля Черкащини.

Першим митрополитом Київським і всієї України став Василь Липківський, уродженець Попудні Монастирищенського району, син місцевого священика, який першу духовну освіту здобував у 1873–1979 роках в Уманській бурсі, а після закінчення Київської духовної академії першим місцем роботи у 1890 році мав посаду заочного вчителя Черкаської чоловічої гімназії. Обраний 1919 року митрополитом автокефальної церкви, Липківський, за визначенням академіка Агатангела Кримського, став "апостолом українського релігійно-національного відродження". 22 травня 1919 року у супроводі хору під керівництвом Миколи Леонтовича отець Василь особисто відслужив першу літургію українською мовою у Микільському соборі Києва, збудованому гетьманом Іваном Мазепою.

За згадкою самого священика, "зібралася така сила народу, що не тільки в Соборі, а й навколо нього було тісно; весь нарід плакав, чуючи Апостол, Євангелію, Псалми рідною мовою; всі відчували, що це вперше після віків неволі "моляться на волі невольничі діти", як провіщав Шевченко"...

Василя Липківського розстріляли в останні дні листопада 1937 року, через 10 років після того, як радянські спецслужби спробували усунути його від керівництва автокефальною церквою України. Його звинуватили у прагненні "відторгнення України від СРСР" і "антирадянській агітації у великих масштабах". Місце поховання закатованого священика досі невідоме. У Києві на Лук'янівському цвинтарі встановлено символічний хрест пам'яті Василя Липківського. Восени 1983 року в Українському пантеоні Саут-Баунд-Бруку в США митрополитові встановлено величний монумент коштом українців Канади, США, Німеччини й Австралії. Автором ідеї і найактивнішим учасником спорудження монументу став відомий американський громадський діяч українського походження (родом з Лисячої Балки Катеринопільського району Черкащини) Петро Матула.

На постаменті – слова самого Василя Липківського: "Тепер вже ми маємо свою рідну Матір – свою Церкву святу українську, яка звертається до вас зі словом Христовим нашою рідною мовою"... Духовенством і парафіянам сучасної УАПЦ Василь (Липківський) вшановується як священномученик.

1927 року замість Василя Липківського, усунутого на вимогу радянської влади з посади митрополита, Українську автокефальну православну церкву очолив Миколай (Борецький), родом із Сарн того ж Монастирищенського району Черкащини, де народився Липківський. Арештований НКВС і доведений тортурами до божевілля, Борецький, який перестав бути митрополитом 1930 року, був відправлений до Соловецького концтабору. Помер 1934 року...

Останній митрополит передвоєнної автокефальної церкви Іван (Павловський) народився в селі Чигиринського повіту, яке нині належить до Кіровоградщини, проте життя його тісно пов'язане з Черкащиною. Перш ніж вступити до Київської духовної семінарії, закінчив бурсу в Умані. Сан священика отримав разом із приходом 1915 року в селі Лебедин Шполянського району Черкащини, а 1922 року в Софії Київській отець Іван був висвячений митрополитом Василем Липківським на єпископа Черкасько-Чигиринської округи. 1930 року в Харкові Надзвичайний собор УАПЦ обрав Івана Павловського митрополитом Київським і всієї України. Після політичних переслідувань і серії арештів Івана Павловського у серпні 1936 року розстріляли за вироком трійки НКВС.

Тяжка і специфічна справа – намагатися розібратися у тонкощах церковної автокефалії. Одне можемо сказати – наші земляки щиро вірили у Бога, а ще – у те, що перед Богом українці рівні серед рівних і вільні серед вільних. Назавжди...

Олександр БРАВАДА



Микільська церква в Києві (пізніше знищена більшовиками). 1919 року саме тут прозвучала перша літургія українською мовою...



ДЕНЬ В ІСТОРІЇ 23 – 31 серпня

23 серпня 1870 р. народився Володимир СІКЕВИЧ, командир 3-го Гайдамацького полку, посол уряду УНР в Угорщині, генерал-хорунжий Армії УНР.

24 серпня 1897 р. народився Степан СУЛЯТИЦЬКИЙ, командант чоти і скорострільної сотні Гуцульського куреня УГА, командант Карпатської Січі, керівник ОУН у Західній Німеччині.

24 серпня 1991 р. Верховна Рада ухвалила Акт про державну незалежність України.



26 серпня 1757 р. у Чигирині обрано Гетьманом України Івана ВИГОВСЬКОГО – майбутнього переможця московитів у битві під Конотопом.

26 серпня 1878 р. народився Михайло ГАЛУЩИНСЬКИЙ, командант Легіону УСС, голова Львівської "Просвіти".



27 серпня 1856 р. народився Іван ФРАНКО.

28 серпня 1575 р. народилася Єлизавета ГУЛЕВИЧІВНА, співзасновник Київського братства, монастиря і школи при ньому, яка перетворилася на Києво-Могилянську академію.

28 серпня 1886 р. народився Олександр БОЙКІВ, десятник УСС, підхорунжий УГА, член ПУН, член Сенату ОУН.

28 серпня 1921 р. у Києві розстріляні 47 членів ЦУПКОму (Центрального Українського Повстанського Комітету), серед яких були співзасновник УВО Іван Андрух та поет Григорій Чупринка.

28 серпня 1922 р. у Києві москалі розстріляли членів "Козачої ради", серед них сотника Лозовика, Михайла Гудимовича, Настю Гудимович, Івана Тарасенка, Марію Тарасенко (разом 82 особи).



30 серпня 1673 р. почався похід Івана Сірка на Крим.

30 серпня 1883 р. народився Дмитро ДОНЦОВ, ідеолог українського націоналізму.



30 серпня 1919 р. українські війська вибили більшовиків з Житомира.

30 серпня 1920 р. утворено Українську військову організацію (УВО) на чолі з Євгеном Коновальцем.



30 – 31 серпня 1903 р. у Полтаві відкрито пам'ятник Івану КОТЛЯРЕВСЬКОМУ.

У ніч проти 31 серпня 1919 р. об'єднані сили УГА та Дієвої армії УНР визволили від більшовиків Київ.